

DIURNALU GLUMETIU SOCIĂLE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese in tóta dominica,
— dar prenumeratiunile se prímesen
in tóte dílele.

Pretulu pentru Osmungeri'a: pre ann
6 fl. pre 1/2 de ann 3 fl. pre unu tri-
luniu 1 fl. 30 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre ann 8 fl. pre 1/2 de ann
4 fl. pre unu triluniu 2 fl. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte stionedeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Stra'ta Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se prímesen cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacee timbrale.

Cele patru specií ale casatoriei.

Este-o datina betrana
La toti cei ce se cununa,
Cà-sí incepu regul'a-asìe:
Sarutari a-sí *aduná*.

Dar' neci bine nu le-aduna,
Candu apoi cam preste-o luna,
Nevést'a dela barbatu
Cam *subtrage*-unu sarutatu.

Dupa-unu anu, séu duoi, séu trei,
Incepu ei a se '*nmultí*,
Ba 'nca multi sí-afar' d'in casa
Camu totu fort *multiplichéza*.

In sfersítu candu nu-a esitu
Prob'a cum aru fi doritu:
Ei socót'a sí-o sfersiescu,
Cà 'ncepu de se *despartiescu*.

Gur'a-Satulul.

Anecdote poporali.

(de G. Stefanescu.)

1. Unu tieganu síretu, trecendu odata pr'in unu orasú órecare, vedíu o bolta incuicáta cu lacatu. Numai decátu aruncá ochii in colo si in cóce, dupa natur'a genului seu, scóte d'in straitia o pila sí incepe a frecá lacatulu, ca sà deschida usí'a. D'in intemplantu, unu domnu óre care trecendu pe acolo si vedíendu obrasnici'a tieganului i díse: „Mái cioroiule! ce faci aici?“ „Dar' nu vedi Mari'a Ta, cà cantu cu céter'a,“ respunse pe scurtu tieganulu continuandu-sí meseri'a.

Preste pucínu tempu lacatariulu, séu mai bine dísu violinistulu, desteru, póte cà nu cu voi'a sa s'a trezitu la cas'a magistratuala, pe o banca, unde ise

platiá pentru ostenél'a pusa la deschiderea lacatului. „Dar' pentru D-dieu!“ striga tieganulu intorcendu-se de pe o lature pe alt'a, „ce faceti cu mine?“

Mái nebulule! 'i dísera curaitorii, dar nu vedi, cà ti-cantamu cu fluerile?“ „Ei d'apoi pentru ce nu jucati sí Dvóstra ca mine?“ reflectá in fine tieganulu.

2. Unu órecare tandala de carturariu, voindu a-sí bate jocu de invetiatoriulu d'in satu, i díse: Audi einstite dascale! déca esci asiè procopsitu intru tóte, sà-mi ghicesci iute, ce e zugravitu in baserica lunga evangelistulu Luc'a? — „Eu dragulu meu, omu de omenia, apriatu nu potu sà-ti spunu, fore totu-sí de mi aducu bine a-minte, la casu, candu langa acea zugravitura s'ar alaturá sí persón'a D'Tale, negresitu santulu evangelistu Luc'a ar trebui sà-sí cumpere unu caru, cà-ci injugatori ar avè destulu de buni.“

3. In baserica d'in satulu M. in díu'a de *Ilia* profetulu, preutulu tienù predica despre viét'i'a santului, si intre altele accentuá cuvintele: *Ilia Tesviténulu*, esindu cu elevulu seu *Eliseiu* la campu, s'a inalatiatu la ceriu in carutia de focu. Unu omu, care sub decursulu misei a dormitu cum se cade, audíndu de caruti'a de focu, s'a trezitu batendu in palme sí strigandu cu tonu inaltu: Vai de mine sí de mine, bietulu *Ilie* acum seiu cà totu s'a fi *arsu!*

Oda

dedicatu in omérea Dlui N. P. in N.
(Se póte sí cantá dupa: „Veniti Muse!“)

Frunđuca verde, verde d'in ogoru,
Bine mi mie astadi profesoru,
Cà-ci eu de-a casa pana la scóla
Cu cartecic'a mergu sub suóra!

Tienu capulu falnicu, ridicatu spre ceriu,
Cà-ci nu sum cel'a mai de-alalta ieri,
Ce portá straiulu, niundrele opinci,
Astadi sum „domnu“ eu, — ori ce sà dici?!

Cà-ci „plecatiune“—la intalnire
Mi dîcu cu totii for'osebire.
Eu câte-unu „servus“ unor'a li dîcu!
Vedu ei atunci cà-su „domnu“ sî nu piticu!

Intru in scòla totu cu onóre,
Cà-ci scolarcii-mî stau in petióre,
Sumetiu d'in gura li dîcu „sà siéda.“
Cà sum profesoru facu toti sà créda!

Provocu pre unulu, lecti'a sà-o dica,
— Deschidu indata mundr'a-mi cartecica,
Decumva dinsulu ca-'n carte nu dice
Prelocu i strigu lui: „Ho! ha! ho! voinice!

„Tu nu dîci bine—vedi cartea spune
Cu totulu alt'a propusetiune!“
Cetescu d'in carte—sà dica ca 'n carte
Sî-i dîcu odata: „d'apoi mai departe?“

Déca se 'ntempla cà nu dice bine
I mai strigu odata: „Nemica'n lume
Nu dîci ca aice, deci séu dî—ori siédi,
„Nota“ n'ai acum'a—mie sà „mi-o credi!“

Siéde sormanulu, dar' nu scie elu,
Cà for' de carte sî eu sum „ca elu.“
Cà-ci neci o „bóba“ nu li-asî díce loru,
Dar e trecuta cà sum „profesoru!“

Me numescu unii „Stroi'a“ sî „sàlhuiu,
Sî cà-a mea minte ar'fi pusa 'n cuiu,
Dara „nu-mi pasa.“ strigu in butulu loru,
Astadi mi bine cà „—sum profesoru.“

Potui díce cumcà: astadi mi bine,
Dar' Dieu eu nu sciu cum imi va fi mane,
Cà-ci „brósc'a“ spune totu plóie sî nuoru,
Sî stramutarea unui profesoru!

Reu me temu cumca nu preste multu,
„Adio“ voiu díce dela „Naseudu;“ . . .
Cà-ci sciu cà „brósc'a“ imi canta mie,
Sà fiu lipsitu de— profesoria!

Cà-ci ast-feliu canta: „tu nu te teme
Cà cu soci'a-ti (cea for'de vreme
Tie muiere;) vei fi transpusu.
Unde cu fal'a-ti vei fi de risu!“

De-acést'a numai sum torturatu!
Alcum mi bine—sum invetiatu!
„Sà sciti cu totii!“—strigu toturoru:—
„Pan' un'a alt'a sum „profesoru!“

De catra: V. de Cucurès'a.

Cele mai mari adevèruri (???)

— Reportulu anuale de la institutulu „Bebea-Dracsinu Stropsiela“ contine tratatele cele mai naintecute scientifice literarie.

— Numerulu studentiloru la acelu institutu cresce in fa care anu cu 60, sî desertantii decrescu in proportia egala; pentru cà crescerea, tratarea sî instructiunea e cea mai inaintata sî desvoltata.

— Satumarienii d'in dî in dî vorbescu totu mai slabu unguresce; pentru cà acolo gimnasiulu romanu nationalu se va deschide inca la 1 oct. a. c. sî pr'in urmare romanii satm. la ultimele alegeri, toti au votatu pentru cand. rom. nat. Fine finale deci unii precti neci nu mai au acum paduri sî livedi profesci, unde sà pasca sî sà taia lemne; asié dara in cod'a toturoru: Satumariulu càtu de curundu va fi léganulu Daciei romane.

TRÉNC'A SÍ FLÉNC'A.

Tr. Nu-ti poti intipui Flénea draga, càtu-su eu de batuta de Dndieu cu barbatulu est'a alu meu; — scii, cà nu e di de la Dndieu sà nu vina elu mortu de beatu a casa! — dar tu draga cum stai cu alu teu?

Fl. Fórte bine, barbatulu meu neci candu nu vine beatu a casa. — — —

Tr. Nu-e cu putintia!

Fl. Ba cu putintia Dieu; cà-ci vedi alu meu unde se imbata, acolo sî dórme pone ce se trezesce, sî apoi dupa aceea vine elu de totu *limpede* a casa!

Tr. Ferice de tine draga.

TRILOGU.

Bebe: Iste Dracsinu, vin' in cóce:
„Plecu la Constantinopolu, —
Pan'atunci tu te întórce“
Pre la mine pr'in ocolu;
Cà-ast'a lunga vacatiune
Pan' pe-atunci va espirá, —
Cei cu accidentie bunc
De vinu, sà te póta-aflá; —
Eu 'ti dau plenipotintia.
Fà, ce pung'a-ti va dictá.
— Inse fore accidintia.
Calculu nu poti corigá!“ —

Dracsinu: Pléca o dulce parinte,
Fii pe pace, liniscitu, —
Dóra are Dracsinu minte?
Cà dór' tu l'ai dascalitu?!
Preiscourantulu nostru suna
Intr'o forma pentru toti:
„Cine-esamenu vrea sà puna,
Aiba trei sute de zloti!“
Unu esamenu d'in phisica. —
Tare-usior 'lu poti avé,
Déca nu scii chiar nimica,
Numai pung'a-ti fia grea!
Cugeti cumca e mai mare
Pretulu unui d'in mathesu:
Diece zloti pentr'ori sî care
Cósta la mine unu thesu. —

Bebe: Pu! sà nu uitu d'in latina:
D'in Horatiu séu d'in Tacitu,
O'ntrebare o sà vina
In diece zloti—incincitu!
Nu e multu!—de cugeti bine—
Plecu la Constantinopolu:
Sî de-acolo omulu vine.
Cu pusnariulu mai nu — golu. —
Iste: Dracsinu o s'adune
Nisce sute pan' sosescu:
Pruncii, pentru calculi bunc,
Pusnarele tescuescu. —

Buleuo: „Buna óra“ sí-a mea gréca
Sà se ia in preiscourantu:
„Cine cugeta sà tréca,
Sà platésca cam galantu.“
Mie in fine nu-mi pasa
De-e studentulu càtu de prostu.
Numai vina *de a casa*,
Séu fia la mine 'n costu!
Xenophonulu de nu 'lu scie
Séu nici Plato nici Homeru:
Are privatistu sà fia,
Sà 'nvetie ce se receru.—

Bebe: Pu! Bu! ergo se decide:
„Cumcà pana am sositu,
Ori ce calculu se va vinde —
Dupa pretiulu staveritu!“

Buleuo: Nu sciu, Dieu, eu buna óra
Hoi oligoi anthropoi
Cum o s'adune comóra
Candu studentii-su *seracoi*?!

Discursu între doi aristocrati magiari.

1-ulu *Aristocratu:* Eu totu me temu, cà odata
ne navalescu muscalii.

2-le *Aristocratu:* Unde ar fi noroculu.

1-ulu *Aristocratu:* Pentru ce?

2-le *Aristocratu:* Pentru-cà atunci'a in data ne
amu face conducatori de óste!

Schitie d'in metamorphosele lui Ovidu.

Liber CLDI

(*Aflata intr'unu manuscriptu d'in secolulu XXXVII.*)

75. profitere tamen. —
Nunc, dobendendos candidates, fundare credebat
Patriam pistiensem, consortio magno protectam,
Lonyai rex pungarum apoi poruncise Besano
Articulos componere magnos, cum ochilaris,

80. Non ochilaris „Patria“ pistiensis, ci Besanus
Bihoriensibus et Varadinis partibus ortus.
Et, dupa-ce se facuse tóta tréb'a la diéta,
In Lugosem s'a alesu deputatu cu sensu deakisticu
Szende cu labelelungi sí grozavu—sí cu barb'a cea lata,

85. Éra Besanus cum ochilaris altro in circo,
Apoi Popa numitus Elek d'in Alexa parente,
Ioanovicu cu Petricu sí cu altii de nému deakisticu,
Patria—!hetu! repausabit in Domno, pentru-cà n'are
Scopu mai mult pana candu nu voru alte alegerisà fia.

90. Etque atunci sà vedeti cum tufele rodum aducent:
Nou consortium are sà se formeze d'in tufe.
Et Romulus, Virgiliusque au sà lucreze cu multu focu.
Astfelu autem sors Patriae esse videtur, asiaque
Lonyai omnipotens a voitu,—sic volver Olteanas. .

95. Nunc tu „Patria“ pistiensis in pace sà dormi dar',
Pana-ce nu d'in alu teu lungu somnu, p'rin o maresberare,
Tu, trezendu-te, ai sà ne-areti cà pasiesci in o nóua
Fasa de traiu metamorfosicatu sí de mare folóse,
Kortesia libus articulis de Besano traductis.

100. „Der morus hat seine pflicht getan et der morus
kan gen.“
Nasorius.

Invetiaturi sí observatiuni de a le filosofiloru Tand'a sí Mand'a.

Recomendati'a unei femei mai multu ti folosesce
in dió'a de adi, de càtu tóte sciintiele lunei.

Cine vre sà-si castige vre un'a cruciulitia pre
peptu, ferésca-se de a fi patriotu bunu sí nationa-
listu de omenia.

Candu regii sí imperatii se inbursuca unii pre
altii, atunci popórele trebue sà se bata sí sà se
omóra.

Dualismulu Ostr-Ungurescu atát'a insémna, cà
romanii, serbii etc, sà platésca, éra *Fritz* cu *Pista*
sà domnésca!

Unii sí-vindu sufletele, ca sà-si nutrésca sto-
macurile.

Tóta flórea pretiu-sí are
Pr'in perderea unei flóre.

Viéti'a fore de omenia
E ca pop'a fore de singelia.

In lunele cu R, rácii nu potu sà traiésca, deci
partid'a „reformatória“ d'in *Bud'a-Pest'a* trebue sà
se prepadésca.

Te secululu 9999-lea „Providentialulu“ va fi
conducatoriulu sí dictatorulu romaniloru.

Candu vre unulu vine, sí-ti díce, cà un'a mana
spala pre alt'a,—uita-te bine sà vedi, cà óre a cui
mana e mai *mangita*.

Cele dóue cuvinte, sub a caroru masca mai
multe misélie se petrecu, sunt *credinti'a sí onórea*.

Prostii sí cei fore sufletu sí dreptate, adica
maioritatea unei adunaturi de pr'in targurile tierei
Unguresci, dupa trei ani de díle éra-sí se voru duce
dracului la — —

Unde? la diét'a pestana!

Totu cetatianulu sà-sí escerciteze dreptulu seu
in a platire darile.

Si între apostoli a fostu unu popa *Elek*.

Nu mai e trebuintia a merge la Afric'a, — sí la
noi poti acum'a cumpará sclavi sí slugi pre bani.

Neci guvernulu unguurescu nu se ar sustiené,
déca romani miséie nu se ar aflá.

Celu ce se a dusu de la noi ca vitielu, neci la
diét'a d'in *Pest'a* nu póte fi altu ceva, de càtu unu bou.

Unde este câte vre unu *sterva*, acolo se aduna
deachistii.

Dupa vorbele-i de anu,
Nu-e romanu elu, ci-e B. Jean.

Natura si Minune.

Cumcà o féta de sí e urita, dar' avuta, are celu pucínu duoi, trei, curtisanti: ast'a e unu ce naturalu.

Ca inse o féta tenera, frumosica, inse seraca, sà aiba sí ea baremi unu petítioriu: ast'a ar fi minune.

Cumcà unu diregatoriu cu familia, pre lunga salariulu seu de 300 fi. e silitu a mai face sí detorri: ast'a e naturalu.

Ca inse unu ministru, cu plata de 15—20 de mii de fiorini, sà mai sí fure: ast'a Dieu e rusine de minune. —

Cumcà unu diurnalistu, care striga nitielu dupa direptate, se baga la boberna: ast'a e fórte naturalu.

Ca inse unu diurnalistu pentru liberalismulu lui sà capete vre-o decoratiune: ast'a ar fi apoi minune.

Cumcà unu ospetariu face reclame pr'in diurnale, sí promite cele mai delicate, mai fine, sí mai eftine mancari sí beuturi: ast'a e pré naturalu.

Ca inse unu ospetariu sà-ti dee vre o mancare ne imputita, sí beutura ne botezata cu apa: ast'a ar fi cea mai mare minune. —

Cumcà unu diplomatu striga contr'a celor'a dela potere, dicendu-li, cà sunt talhari, misiei, sí cà ducu tiér'a sí pre popóra la peritiune: ast'a e fórte naturalu.

Ca inse unu diplomatu ca acel'a, ajungendu elu la càrma, sà fia mai bunu de càtu cci'a-l-alti: ast'a ar fi minune. —

Cumcà unu barbatu dice, cà sí-iubesce femeea sa: ast'a e de totu naturalu.

Ca inse barbatulu sà remana sí totu de un'a credintiosu femeei sele: no ast'a ar fi minune. —

Cumcà o mama, cu 3 séu 4 fete mari, i place sà critice fetele altei'a: ast'a e pré naturalu.

Ca inse o mama sà véda spinele sí in ochii feteloru ei: ast'a ar fi minune. —

Cumcà sunt multi intre romani, cari au parale, sí speculéza cu ele: ast'a e unu ce naturalu.

Ca inse d'in paralele acele, pre lunga jidani, sà se póta sí vre unu romanu lipsitu ajutorá: ast'a ar fi grozava minune.

Cumcà in Banatu esiste sí o partida nationale romana: e lucru naturalu.

Ca inse partid'a aceea sà fia disciplinata sí bine condusa: ast'a ar fi minune.

Cumcà baseric'a nóstra gr. o. sí-are „statutulu ei organicu:“ e lucru fórte naturalu.

Ca inse episcopii sí protopopii nostri sà respecteze pre acelu statutu: ast'a ar fi minune.

Cumcà in Ungari'a honvedii sunt aperatorii tieiei: e unu ce naturalu.

Ca inse honvedii acci'a, sà fia in stare, a-sí aperá Ungari'a: ast'a Dieu ar fi minune.

Cumcà scólele nóstre tóte sí-au pre dascalii loru: e fórte naturalu.

Ca inse sí toti dascalii nostri sà corespunda scóleloru nóstre: ast'a ar fi minune.

Cumcà despre tem'a acést'a así potè inca multe sà vorbescu: e lucru naturalu.

Cà intrerupu inse, e numai ca sà vi aretu, cumcà sí eu sciu face *minune!*

Tieganulu sí pagub'a.

Erá bóla de vite, sí tieganulu avea trei juninee, un'a mai frumósa decát cea-lalta.

Intr'o buna diminetia crepà un'a d'intre cele trei juninee. — Tiegianulu sta sí privia la ea. — precumu privesce omulu la paguba.

— Seraculu de tieganu. — grai vecinulu milosu.

„N'are sà-ti fia mila! — ii respunse tieganulu facendu-si voia buna. — D'acolo nu pere, unde nu este!“

Intr'alta diua crepà a dóu'a juninca, sí vecinulu éra-si voi sà mangaiésca pre tieganu.

„Dar' da-mi pace! — i dise Ciurila. — Au sí peritu; — dar' au sí remasu!“

Intr'a trei'a diua crepà sí a trei'a juninca.

Acumasermanulu de tieganu sèrsi cu tóte; nu scie cum sà se mai mangaiésca. — Dar' tieganulu remane tieganu:

— „Dómne multiumescu-ti grai elu — intarindu-si pe inima, — ti multiumescu pentru-cà ai facutu sà tréca ból'a de vite.“

— Crr. —

A. si B.

A. Spune-mi: de ce ardu lampele nóstre de pe strade asiè de reu? e cauta: de abià le poti diari!...

B. Ti-oiu spune eu de ce; vedi, pentru cà lampele ardu nóptea, apoi la intunerecu neci nu se potu vedè ele ca sí dio'a! . . .

Revista redactoriale.

A: Óre a càt'a inconsecintia (?) e acést'a?

U: Care? ce?

A: D'apoi acea, déca óre cine, fia providentialu, fia anteluptatoriu, fia conducatoriu sí inca chiaru sí infalibilu, afirma pre onórea sa, cà elu d. e. „tufa“ n'a cetitu-o neci o data, sí apoi totu-si, scii, la inceputu adeca la programu, càtu a totu scuturatu sí tecatu la ea sí regulatu, la tóte spurcatele ghiolduri d'in tufa, scotea sí elu aculu seu de albina, adica totu-si o cetia regulatu; óre acést'a ce e? adeca ce afirmare e pre onóre?

U: Au! Au!

A: Dara spune-mi acum' ce e aceea?

U: Ce? Care?

A: Dara aceea, candu cine-va promite (fia continuare, desbaret, tratare, etc.) sí apoi d'in cele promise abiè tiene a patr'a parte?

U: Baul Baul!

Depesia telegrafica.

Pest'a: Societatea „Petru Maioru“ ieri se intrunì de nou, pentru a continuá cele intrerupte in anulu trecut; deci dupa multa smulgere de pèru d'in capu a decisu, cá voru decide, ca sà se decida, cà candu se voru decide: decisivminte decisiunile nedecise.